

Memòria Institut Català de la Salut

Gerència Territorial
Terres de l'Ebre

2010

Enric Argelagués Vidal

Director gerent de l'ICS

Un any més, tinc la satisfacció de presentar-vos la *Memòria d'activitats*. Com bé sabeu, durant el 2010 hem finalitzat la implementació del projecte ARGOS als vuit hospitals de l'ICS. Aquest model de treball comú per a totes les àrees d'activitat ens ha permès disposar de la història clínica electrònica única per a cada pacient, l'estandardització dels processos i la pràctica clínica, la prescripció electrònica assistida, i el diagnòstic per la imatge accessible des de qualsevol centre d'atenció primària o hospital.

Vull destacar el compromís i l'esforç de tots els col·lectius professionals implicats com a elements clau per assolir l'èxit d'aquest projecte tan complex, que va néixer l'any 2006 amb l'objectiu de garantir la sostenibilitat del sistema públic de salut a través de la millora de l'eficiència i la qualitat assistencial.

M'agradaria fer esment també a la consolidació del model d'autonomia de gestió, que ja té 87 equips d'atenció primària integrats, 77 dels quals ho han fet durant el 2010. En aquests mesos, l'ICS també ha fet un pas molt important per consolidar-se com una organització compromesa amb el desenvolupament sostenible a través de l'elaboració del Pla estratègic de responsabilitat social corporativa 2010-2014.

Amb el repàs de tota l'activitat portada a terme durant l'any 2010 volem retre comptes a la ciutadania i, alhora, deixar constància de la feina feta pels milers de professionals compromesos, motivats i altament qualificats que cada dia treballen per donar resposta a les necessitats de salut de la ciutadania i per garantir un sistema sanitari públic de la màxima qualitat.

Roger Pla Farnós

Gerent territorial

L'any 2010 ha estat un any de continuació dels projectes que teníem començats i també d'assoliment de petits i grans èxits a escala de tot el territori.

Podeu veure a la memòria les dades concretes de l'activitat de la nostra empresa, tant en el vessant assistencial com en el de formació i recerca. S'hi ha fet molta feina i ben feta. Destaquem sobretot la millora en la continuïtat del procés assistencial i en la prescripció de farmàcia, en què hem passat a ser un dels territoris amb dades més bones de qualitat de prescripció i optimització de la despesa. Hem pogut fer palès que la tasca conjunta, ben organitzada i ben liderada, finalment dóna els seus fruits.

Aquest any els nostres equips s'han obert encara més a la societat, amb diferents activitats que van des de la participació del pacient expert en grups de malalts afectats de la mateixa patologia, passant per programes de ràdio i televisió local, fins a l'estructuració dels espais físics dels centres assistencials per poder atendre-hi els pacients de manera més personalitzada.

S'han millorat moltes instal·lacions, amb especial menció a la renovació dels quiròfans de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta. Cal dir que el més importat d'aquesta obra ha estat el capteniment de les persones. Els treballadors de l'Hospital han possibilitat que s'aconseguís un objectiu ben difícil: tancar les instal·lacions, treballar amb els mínims recursos i fer més activitat que l'any anterior. Com s'assoleix aquesta quadratura del cercle? L'única explicació és la participació de tothom per augmentar l'activitat abans i després de les obres, organitzar les vacances per fer-les quan l'activitat es podia reduir a mínims i suportar amb bon humor les incomoditats que sempre hi ha quan es fan obres en una casa. Aquesta actitud de la nostra gent és la que ens va fer mereixedors d'un premi especial d'hospitals públics amb millors resultats l'any 2010.

No podem defugir la crisi econòmica que estem patint; vénen temps difícils, tots en som conscients, a la majoria de famílies hi ha algú afectat per aquesta situació. Cal mantenir l'equitat d'accés a la salut i a la cultura per fer una societat on sigui possible viure en pau, però serà necessari repensar què fem, com ho fem i com s'utilitzen els serveis públics.

Aquest objectiu necessitarà lideratge, aportació del coneixement que hi ha a les nostres organitzacions i la col·laboració de ciutadans, pacients i gestors.

L'ICS a les Terres de l'Ebre

Les comarques del Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, conegudes com les Terres de l'Ebre, conjuntament amb la Bisbal de Falset i Margalef, poblacions de la comarca del Priorat, configuren geogràficament la Gerència Territorial Terres de l'Ebre.

L'ICS, principal proveïdor de serveis de la salut al territori, gestiona l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta, el Centre d'Especialitats al CAP Baix Ebre de Tortosa i tots els centres d'atenció primària del SAP Terres de l'Ebre.

Aquestes comarques són eminentment rurals i amb poblacions petites. Això comporta que, per poder apropar els serveis als ciutadans, moltes ABS tinguin més d'un CAP i també que hi hagi un alt nombre de consultoris locals de titularitat municipal.

Població de la Gerència Territorial	189.091
Municipis	59
Professionals	1.457
Pressupost	110.062.125,92 euros

L'activitat d'un dia

Hospital

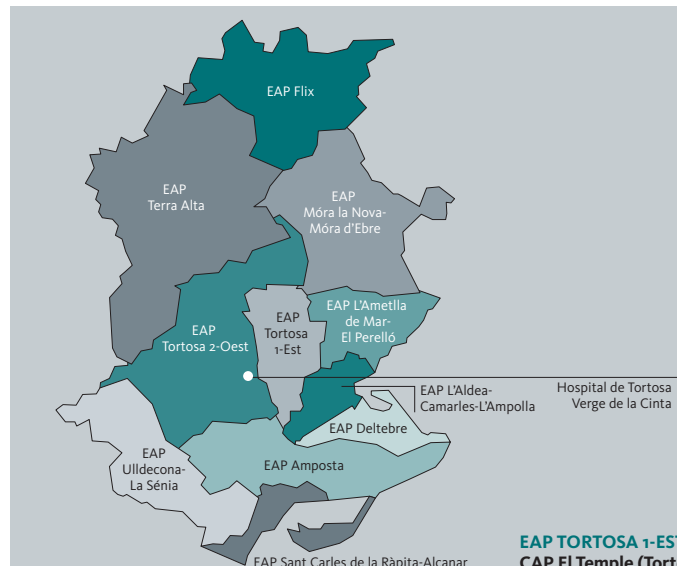
49	altes
42	intervencions quirúrgiques
121	urgències
635	consultes externes
42	sessions d'hospital de dia

Atenció primària (visites)

3.599	Medicina de família
506	Pediatria
2.404	Infermeria
167	Odontologia
505	Atenció continuada

Serveis de suport a l'atenció primària

62	visites d'atenció a la salut sexual i reproductiva
19	sessions de rehabilitació
70	proves diagnòstiques

EAP L'ALDEA-CAMARLES-L'AMPOLLA

CAP L'aldea

Consultoris locals: l'Ampolla, Camarles, els Lligallos

EAP L'AMETLLA DE MAR-EL PERELLÓ

CAP L'Ametlla de Mar
CAP El Perelló

EAP DELTEBRE

CAP Deltebre

EAP TORTOSA 2-OEST

CAP Baix Ebre (Tortosa)

Consultoris locals: Aldover, Alfara de Carles, Benifalset, Jesús, Mas de Barberans, Paüls, el Raval de Crist, els Reguers

CAP Roquetes
CAP Xerta

EAP TORTOSA 1-EST

CAP El Temple (Tortosa)

Consultoris locals: Bitem, Campredó, Tivenys

EAP AMPOSTA

CAP Amposta

Consultoris locals: Freginals, la Galera, Godall, Masdenverge, els Muntells, el Poblenu del Delta

CAP Sant Jaume d'Enveja

CAP Santa Bàrbara

EAP SANT CARLES DE LA RÀPITA-ALCANAR

CAP Alcanar

CAP Sant Carles de la Ràpita

Consultori local: les Cases d'Alcanar

EAP ULLDECONA-LA SÈNIA

CAP La Sènia

CAP Ulldescona

Consultoris locals: el Castell, Sant Joan del Pas, els Valentins, les Ventalles

- Hospital de Tortosa Verge de la Cinta
- 11 equips d'atenció primària (EAP)
- 1 servei de laboratori territorial
- 1 servei de diagnòstic per la imatge
- 1 unitat d'atenció continuada i urgències de base territorial (ACUT)
- 1 centre d'urgències d'atenció primària (CUAP)
- 14 punts d'atenció continuada (PAC)
- 1 centre d'especialitats extrahospitalàries
- 1 servei d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR)
- 1 servei de rehabilitació

EAP FLIX

CAP Flix

Consultoris locals: Ascó, la Bisbal de Falset, Margalef, la Palma d'Ebre, Riba-roja d'Ebre, la Torre de l'Espanyol, VINEBRE

EAP MÓRA LA NOVA-MÓRA D'EBRE

CAP Móra d'Ebre

Consultoris locals: Benissanet, Darmós, Garcia, Ginestar, Miravet, Rasquera, la Serra d'Almós, Tivissa

CAP Móra la Nova

EAP TERRA ALTA

CAP Batea

CAP Gandesa

Consultoris locals: Arnes, Bot, Caseres, Corbera d'Ebre, la Fatarella, el Pinell de Brai, la Pobla de Massaluga, Prat de Comte, Vilalba dels Arcs

CAP Horta de Sant Joan

Activitat assistencial a l'atenció primària

	Medicina de família	Pediatría	Odontologia	Infermeria	Total
EAP Amposta	146.278	23.195	5.225	93.854	268.552
EAP Deltebre	49.058	9.612	3.345	40.030	102.045
EAP Flix	46.610	3.877	1.689	37.376	89.552
EAP Móra la Nova-Móra d'Ebre	69.775	8.576	2.936	41.957	123.244
EAP L'Ametlla de Mar-El Perelló	44.869	4.818	2.492	35.135	87.314
EAP Sant Carles de la Ràpita-Alcanar	110.515	19.492	5.324	73.068	208.399
EAP Terra Alta	87.571	6.665	4.764	53.423	152.423
EAP Tortosa-1 Est	81.584	13.067	5.300	57.690	157.641
EAP Tortosa-2 Oest	153.406	19.734	6.867	82.778	262.785
EAP Ulldecona-La Sénia	51.715	11.976	3.309	47.033	114.033
EAP L'Aldea-Camarles-L'Ampolla	47.449	4.046	0	31.373	82.868
SAP Terres de l'Ebre	888.830	125.058	41.251	593.717	1.648.856

Visites CUAP	184.434
Al centre	171.632
Al domicili	12.802
Visites ASSIR	15.272

Visites de rehabilitació	4.710
Diagnòstic per la imatge	31.106
Radiologia	29.765
Gabinets	1.341

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Activitat assistencial a l'atenció hospitalària

Activitat

	Total	% variació 2010/2009
Llits	216	-7,81
Altes	12.157	3,47
Altes convencionals	10.634	1,09
Altes de CMA	1.523	23,82
Ingressos	10.640	1,76
Ingressos urgents	8.140	4,01
Ingressos programats	2.500	-4,94
Estades	56.228	-5,99
Hospitalització domiciliària	507	28,68
Cirurgia	10.340	11,80
Intervencions convencionals programades	2.200	-4,64
Intervencions convencionals urgents	1.095	-11,55
Intervencions de CMA	1.516	26,65
Cirurgia menor ambulatoria	5.529	22,68
Urgències	44.296	-7,54
Urgències sense hospitalització	36.692	-9,27
Urgències amb hospitalització	7.604	1,82

	Total	% variació 2010/2009
Consultes externes	156.806	6,80
Consultes externes de l'hospital	120.350	11,69
Primeres visites	36.853	11,20
Visites successives	83.497	11,90
Consultes externes de primària	36.456	-6,70
Primeres visites	19.290	-4,60
Visites successives	17.166	-8,94
Sessions d'hospital de dia	10.461	28,94
Laboratoris		
Peticions	187.427	
Proves	2.312.463	
Pròpies	2.282.199	
Derivades	30.264	
Diagnòstic per la imatge	122.817	
Gabinets	37.959	
Radiologia	84.858	

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Indicadors

	Total	% variació 2010/2009	Total	% variació 2010/2009
Estada mitjana (dies)	5,28	-7,28	Raó de funcionament estàndard	1,1
Índex d'ocupació (%)	67,96	3,26	Índex de mortalitat ajustada per risc	0,81
Ingressos urgents (%)	76,50	2,21	Índex de complicacions ajustades per risc	0,78
Urgències/dia	121,36	-7,54	Índex de reingressos ajustats per risc	0,87
Índex de reiteració	1,79	2,36	Taxa de substitució CMA (%)	59,8
			Pes mitjà	1,58

GRD mèdics més freqüents

GRD	Descripció	Estada mitjana		
		Altes	(dies)	Pes mitjà
373	Part vaginal sense diagnòstic complicat	688	2,8	0,58
541	Pneumònia simple i altres trastorns respiratoris, excepte bronquitis i asma, amb c. o c. majors	326	6,7	2,34
372	Part vaginal amb diagnòstic complicat	295	3,2	0,70
395	Trastorns de la sèrie roja, edat >17	209	0,6	1,06
629	Nounat normal >2,5 kg, sense intervencions significatives	201	2,8	0,24
127	Insuficiència cardíaca i xoc	152	4,4	1,42
544	Insuficiència cardíaca crònica i arítmia, amb c. o c. majors	138	7,3	3,42
014	Ictus amb infart	136	7,1	1,88
350	Inflamació de l'aparell genital masculí	112	1,2	0,68
775	Bronquitis i asma edat <18, sense c. o c.	108	4,4	0,64

GRD quirúrgics més freqüents

GRD	Descripció	Estada mitjana		
		Altes	(dies)	Pes mitjà
039	Procediments sobre cristal·lí, amb vitrectomia o sense	550	0	0,92
371	Cesària, sense c. o c.	275	4,9	0,87
209	Intervencions articulars majors o reinserció de membres inferiors, excepte maluc	157	8,9	3,28
359	Intervencions d'úter i anexo per carcinoma <i>in situ</i> i malalties no malignes, sense c. o c.	145	3,1	1,10
818	Substitució de maluc excepte per complicació	130	11,1	3,61
211	Intervencions de maluc, fèmur, excepte articulars majors, edat >17, sense c. o c.	123	12,4	2,18
219	Intervencions d'extremitats inferiors i húmer, excepte maluc, peu i fèmur, edat >17, sense c. o c.	105	6,1	1,36
222	Intervencions sobre genoll, sense c. o c.	102	0,8	1,14
055	Intervencions miscel·lània sobre oïda, nas, boca i gola	97	0,7	0,76
494	Colecistectomia laparoscòpica sense exploració del conducte biliar, sense c. o c.	96	3,6	0,96

Innovació, millores assistencials i qualitat

Pla d'innovació a l'atenció primària

La Gerència Territorial Terres de l'Ebre ha començat un pilotatge del Pla d'innovació d'atenció primària i salut comunitària (PIAPISC), amb el qual es pretén reforçar el paper de l'atenció primària, que és el primer contacte dels usuaris amb el sistema sanitari, i afavorir que la primària treballi en xarxa amb l'atenció hospitalària i la sociosanitària.

El Baix Ebre ha estat una de les 12 àrees geogràfiques on s'ha iniciat el projecte. En dues ABS d'aquest territori, els pacients poden comunicar-se amb el seu metge a través de les TIC. Així, el pacient pot fer consultes al seu metge via correu electrònic, de manera que aquest li contesti per la mateixa via o li truqui després de les consultes. També s'està començant a utilitzar el sistema de missatges de mòbil per recordar als pacients les seves cites amb els especialistes.

Dins aquest pla també s'han establert les trajectòries per a la diabetis, el dolor musculoesquelètic, l'osteoporosi, la hipertròfia benigna de pròstata i la insuficiència cardíaca. D'aquesta manera, augmenta la capacitat resolutiva dels professionals de primària, disminueix la variabilitat assistencial i es garanteix el segui-

ment del pacient de manera coordinada.

D'altra banda, el 2010 també s'ha començat a treballar en la visita no presencial amb els especialistes; els professionals d'atenció primària poden consultar un problema de seguiment als especialistes per via telemàtica de manera que el problema es resolgui sense necessitat de derivar el pacient.

Activitat hospitalària quirúrgica i reforma dels quiròfans

Durant l'any 2010 s'ha portat a terme la reforma i ampliació de l'àrea quirúrgica. Aquesta era una de les àrees de l'Hospital, crítica per la seva activitat, que requeria necessàriament una actuació en profunditat a més de l'ampliació.

Aquesta actuació es va efectuar durant els mesos de juliol i agost i va comportar una gran alteració en l'activitat normal quirúrgica del centre. Amb tot, la disposició de tots els professionals va permetre obtenir una obra de gran nivell i a la vegada mantenir i incrementar l'activitat quirúrgica de tots els serveis, en efectuar un important esforç en els mesos anteriors al tancament de l'àrea quirúrgica.

Així, es va mantenir l'activitat quirúrgica global, amb un augment del 25,7% de l'activitat de CMA.

Atenció personalitzada als pacients complexos

El pacient complex és aquell malalt que necessita més atencions tant en l'àmbit sanitari com en el sociosanitari, i acostuma a ser una persona gran, que pateix més d'una malaltia i que pren més d'un medicament.

Per poder atendre amb més eficiència aquest tipus de pacients, amb un model proactiu i predictiu que eviti episodis negatius, el març de 2010 es va posar en marxa la Unitat de Coordinació Internivells. Els objectius de la unitat són: assegurar la continuïtat assistencial als pacients complexos; fer-ho de manera coordinada en tots els nivells assistencials del territori (hospitalari, primari i sociosanitari); identificar els pacients complexos, i reduir els reingressos d'aquests malalts. Dins aquest programa també es potencia l'atenció domiciliària, amb la qual s'evita que els malalts es desestabilitzin.

Un nou Premi TOP 20 per a l'Hospital Verge de la Cinta

L'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta ha estat guardonat, dins l'edició de l'any 2010 del Programa Hospitals TOP 20, amb un Premi Especial de Gestió Directa. Es tracta d'una nova categoria creada per als sis hospitals generals amb millors resultats, com a reconeixement als esforços de gestió en època de contenció econòmica.

Gestió per processos a l'Hospital

Durant l'any 2010 s'ha consolidat la Comissió de Qualitat orientada als processos clau. S'ha actualitzat el mapa de processos de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta, sotmès a

un projecte de millora organitzativa. La comissió queda constituïda per les subcomissions de qualitat d'Urgències, Àrea ambulatoria, Àrea quirúrgica, Hospitalització mèdica, Hospitalització quirúrgica i Hospitalització maternoinfantil. Cadascuna de les subcomissions té definit el quadre de comandament on queden integrats els indicadors de qualitat i seguretat clínica.

Accreditacions

Segons el cronograma previst, els EAP Flix i Tortosa Est han participat en el pilotatge del model d'acreditació d'equips d'atenció primària proposat pel Departament de Salut. Paral·lelament, en els quatre equips d'autonomia de gestió –Flix, Tortosa i Est, L'Ametlla de Mar-El Perelló i Ulldecona-La Sénia– s'ha seguit el model de qualitat definit des de l'ICS d'autoavaluació segons la llista d'estàndards de qualitat i posterior elaboració del Pla de qualitat de l'equip segons els resultats assolits.

Per la seva banda, des de l'emissió del certificat d'acreditació de centres d'hospitalització d'aguts amb data de febrer de 2008, l'Hospital queda acreditat per un termini de tres anys i subjecte a un pla de millora anual.

Millora de la variabilitat clínica: projectes territorials

Els projectes definits i desplegats durant aquest 2010 per la Gerència Territorial Terres de l'Ebre són:

- Trajectòria TE Diabetis *mellitus* - T2
- Trajectòria TE Dolor musculoesquelètic
- Trajectòria TE Osteoporosi (gener de 2011)

Enquestes de satisfacció dels usuaris a l'Hospital

A mitjan any, la Unitat d'Atenció a l'Usuari, la Unitat d'Avaluació i la Unitat de Qualitat han elaborat quatre models d'enquesta diferents adaptades a cada àrea: urgències, consultes externes, hospitalització i sales de parts.

Tots els professionals han col·laborat a l'hora d'informar els pacients de l'existència de les enquestes, convidar-los a respondre-la i recordar-los que un cop emplenada la dipositin a la bústia.

La Unitat d'Avaluació s'encarregarà d'informar dels resultats obtinguts, a partir dels quals s'espera engegar plans de millora qualitativa.

Consulta administrativa al CAP El Temple

S'ha reformat el punt d'admissió del CAP El Temple, amb la creació d'un espai més diàfan que facilita la capacitat resolutiva del personal d'admissió del CAP. Els usuaris, quan arriben al centre, agafen un número de la màquina expedidora que els marca el seu torn i no s'acosten a la taula fins que no ho indica el rètol.

Amb aquesta nova consulta administrativa, es pretén assolir els següents objectius de millora:

- Desburocratitzar les consultes dels metges.
- Iniciar la gestió de la demanda en els administratius sanitaris.
- Aconseguir el dret a la confidencialitat del pacient.
- Disminuir l'estrès tant dels professionals com dels pacients (evitant malentesos, discussions i cues amb esperes innecessàries).
- Donar una atenció personalitzada i de qualitat.
- Mantenir l'espai de treball dels professionals de la Unitat d'Admissió i Atenció a l'Usuari sense interrupcions preservant el bon ordre de les instal·lacions.

Treball en xarxa

Integració de l'atenció continuada dels EAP Móra la Nova-Móra d'Ebre al Servei d'Urgències de l'Hospital Comarcal de Móra

S'ha considerat necessari que, fora de l'horari habitual d'obertura dels centres d'atenció primària de Móra la Nova i Móra d'Ebre, l'atenció urgent de l'EAP se centralitzi en un únic punt al Servei d'Urgències de l'Hospital Comarcal Móra d'Ebre. Cal tenir en compte que aquesta integració coincideix amb la posada en marxa d'un servei de suport vital avançat terrestre a la comarca.

Per al desenvolupament d'aquest model assistencial integrat, s'ha apostat per l'establiment d'una aliança estratègica que ha comportat la creació d'un dispositiu assistencial de gestió compartida del punt d'atenció continuada de Móra (ICS) i del Servei d'Urgències de l'Hospital Comarcal de Móra d'Ebre (Sagessa).

Els principis inspiradors d'aquest model són proporcionar un servei eficaç i eficient als ciutadans d'aquest àmbit d'influència, especialment pel que fa a la millora de l'accessibilitat, la capacitat de resolució adequada, la longitudinalitat i el continuïtat assistencial.

Coordinació amb altres proveïdors del territori: Sagessa i Institut Pere Mata

S'ha establert un calendari de reunions periòdiques de coordinació amb l'Hospital Comarcal Móra d'Ebre i l'Hospital Comarcal Amposta per fer els següents projectes compartits, tant assistencials com d'organització:

- Petició electrònica al laboratori (ICS-GECOHTSA).
- Prealta.
- Programació de les agendes de consultes externes de l'hospital directament des dels centres d'atenció primària de l'ICS.
- Conveni marc de compromís del compliment de la LOPD.
- Formació compartida i sessions conjuntes.

Recerca i docència

I Jornada de Recerca de la Gerència Territorial Terres de l'Ebre

La Comissió de Recerca Territorial, dins l'estructura de l'Àrea del Coneixement, va organitzar la I Jornada de Recerca en l'àmbit de la Gerència Territorial Terres de l'Ebre, que va tenir lloc a Tortosa l'11 de juny de 2010.

La Jornada es va adreçar als professionals mèdics i diplomats sanitaris amb els objectius següents:

- Donar a conèixer l'organització i els objectius en recerca de la Gerència Territorial Terres de l'Ebre.
- Presentar els diferents agents implicats en la recerca en aquest àmbit i també les principals línies d'investigació actives.
- Presentar els projectes de recerca sorgits del curs Mètodes de recerca 1: elaboració d'un projecte de recerca.
- Detectar les necessitats de recerca per al futur immediat.

Per aconseguir aquests objectius, d'una banda, van participar els responsables de les comissions i fundacions que articulen la recerca en l'àmbit territorial: Comissió de Recerca de la Gerència Territorial Terres de l'Ebre, Fundació Dr. Ferran, Institut d'Investigació i Recerca en Atenció Primària Jordi Gol

Unitat Docent de Medicina Familiar i Comunitària

Centres docents d'atenció primària acreditats

EAP Tortosa Est	6 tutors
EAP Deltebre	5 tutors
Hospital acreditat	Hospital de Tortosa Verge de la Cinta
Centre col·laborador	Hospital de la Santa Creu de Jesús (Tortosa)

Residents	19
1r any	6
2n any	8
3r any	2
4t any	3

Unitat Docent de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta

MIR (especialitats hospitalàries) i FIR

1r any	7
2n any	7
3r any	7
4t any	7
5è any	1

8 especialitats acreditades: Medicina Interna, Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia, Anestesiologia i Reanimació, Anàlisis Clíniques, Obstetrícia i Ginecologia, Radiodiagnòstic, Pediatria i Medicina Intensiva

LLIR	6
1r any	3
2n any	3

(IDIAP) i Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili.

D'altra banda, com a principals grups de recerca actius, van assistir a la Jornada el Grup Precarte, el Grup de Microbiologia Clínica, el Grup de Patologia Oncològica i Bioinformàti-

ca, el Grup DIABEV, el Grup de Fibromiàlgia i el Grup d'Obesitat Infantil.

Durant la Jornada també es va fer l'exposició científica dels projectes de recerca sorgits del curs de metodologia de la recerca.

IX Congrés Català de Ciències de Laboratori Clínic

Els dies 3, 4 i 5 de març va tenir lloc a Tortosa el IX Congrés Català de Ciències de Laboratori Clínic, organitzat per l'Associació Catalana de Ciències del Laboratori Clínic i coordinat pel Laboratori Clínic de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta. Hi van assistir més de 200 participants dels laboratoris clínics catalans i per primera vegada de les franges veïnes del País Valencià i l'Aragó i també de les Illes.

A la qualitat del programa científic cal afegir la col·laboració de Federico Mayor Zaragoza, exdirector general de la Unesco, que hi va impartir la lliçó magistral "Ciència i pau".

Participació en la III Jornada de Recerca de l'ICS

La Dra. Mar Olga Pérez, del Servei d'Anàlisis Clíniques de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta, va presentar la seva línia de recerca sobre resistències bacterianes vinculades a integrons en infeccions nosocomials i comunitàries en la III Jornada de Recerca de l'ICS, que es va celebrar a Barcelona el 28 d'octubre de 2010.

Fundació Dr. Ferran

La Fundació Dr. Ferran participa en les reunions de la Comissió de Recerca de l'ICS, el Comitè Científic Intern de l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili i la Comissió de Recerca Territorial.

Adicionalment als convenis de col·laboració científica signats per l'ICS i els diferents instituts de recerca sanitària, a la I Jornada de Recerca de l'ICS Terres de l'Ebre es va fer palesa la necessitat d'una col·laboració estreta entre els diferents agents implicats en la gestió de la recerca al territori.

Per això, el director científic de l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV), el director científic de l'Institut d'Investigació i Recerca en Atenció Primària (IDIAP) i el president de la Fundació Dr. Ferran van acordar col·laborar i unir esforços per potenciar la recerca al territori Terres de l'Ebre. Fruit d'aquest acord es va concretar un ajut de l'IISPV i de l'IDIAP en forma d'un tècnic de recerca, que es va incorporar, després de fer una oferta pública, l'octubre del 2010. Aquest ajut es va sumar a l'ajut d'un estadístic que la Fundació Dr. Ferran estava donant des de febrer de 2010.

L'IISPV també va donar suport en recursos humans (un becari), durant el 2010, al Grup de Recerca Consolidat d'Oncohematopatologia i Bioinformàtica.

Juntament amb la resta d'instituts de l'ICS, la Fundació Dr. Ferran s'ha donat d'alta a Euraxess, una organització europea que depèn de la Comissió Europea i del 7è Programa Marc.

Resum de publicacions 2010 i factor d'impacte

- 18 articles publicats en revistes nacionals
- 15 articles publicats en revistes internacionals:
 - Factor d'impacte global de 77,891 punts
 - Factor d'impacte mitjà de 4,327 punts
 - El 44% de les publicacions internacionals i nacionals recollides en el Journal Citation Reports (JCR) pertanyen al primer quartil de cada especialitat
- 2 abstracts publicats
- 4 llibres o capítols de llibres
- 11 monografies o altres publicacions docents

Activitat de recerca

Articles publicats	33
Assaigs clínics	9
Comunicacions orals/pòsters	229
Beques FISS i altres ajuts	1
Projectes de recerca	4
Factor d'impacte de les publicacions	77,891

Professionals

Plantilla per categories professionals

	Hospital	Atenció primària
Facultatius	145	207
Farmacèutics	3	-
Auxiliars d'infermeria	147	26
Diplomats d'infermeria/ATS	258	204
Altre personal sanitari	30	7
Personal de gestió i serveis		
Personal administratiu	103	116
Personal de cuina i bugaderia	27	-
Personal de manteniment	11	-
Personal subaltern	52	36
Treballadors socials	1	-
Altre personal no sanitari	26	5
Residents	35	19
Total	838	619

Mitjana anual arrodonida de la plantilla equivalent a jornada completa.

Acte d'homenatge als jubilats i als 25 anys de treball

El dia 26 de febrer de 2010 va tenir lloc al Parador Castell de la Suda l'acte d'homenatge als companys jubilats durant el darrer any i també als que fa 25 anys que treballen a l'ICS Terres de l'Ebre.

En el transcurs de l'acte es van lliurar rellotges commemoratius als homenatjats i, a més, els jubilats van rebre una targeta que els identifica com a antics professionals i representa una continuïtat de la pertinença a la institució.

Dia de la Infermeria

Cada any, els professionals d'infermeria que treballen en els diversos centres de salut del territori, juntament amb el Departament d'Infermeria de la Universitat Rovira i Virgili-Campus Terres de l'Ebre, organitzen una jornada per commemorar el Dia Internacional de la Infermeria.

Enguany, es van reunir al Teatre Auditori Felip Pedrell de Tortosa el dia 12 de maig, amb el lema "Dones de ciència", per aprofundir en la figura de Florence Nightingale i es va lliurar el I Premi de Recerca de l'Associació d'An-

Formació continuada

Activitats formatives	194
Hores de formació continuada acreditades	64.089
Professionals formats	6.223
Facultatius	1.764
Personal d'infermeria	3.567
Personal no sanitari	892
Pressupost de formació	196.778 euros
Pressupost propi	146.610 euros
Pressupost del fons de formació continuada	50.168 euros

tics Alumnes i Amics de l'Escola d'Infermeria de Tortosa (URV-Campus Terres de l'Ebre) i el I Premi de Recerca d'Infermeria Fundació Cinca Piqué.

Responsabilitat social corporativa i ciutadania

Voluntariat a la unitat d'hospitalització de Pediatria

Col·laboren amb l'Hospital dos grups de voluntaris, Creu Roja Joventut i el Consell Evangelista de Catalunya, que desenvolupen la seva tasca a la unitat d'hospitalització de Pediatria, atenen i juguen amb els infants a la Ciberaula, celebren les festes tradicionals, i organitzen altres activitats com conta contes, pallassos, etc. Als infants que no poden sortir de l'habitació els fan activitats individualitzades.

Mediació, convenis i col·laboracions amb entitats

La Gerència Territorial té el suport de mediadors interculturals que representen les cultures amb més implantació al territori: àrab, romanesa, xinesa, pakistanesa i lituanorussa. Aquests professionals estan formats i contrac-

tats mitjançant el conveni entre el Departament de Salut i la Fundació "la Caixa".

La seva tasca és crear un pont d'entornament entre les cultures novinguades i d'acollida i treballen tant amb el client extern com amb l'intern. Una part important de la seva tasca, que porten a terme tant a l'Hospital com als centres d'atenció primària, és la traducció i interpretació lingüística.

Atenció a l'usuari

Reclamacions per motius

Assistencials	90
Tracte	35
Informació	10
Organització	1.005
Hostalatge	25
Documentació	9

Documentació lliurada al pacient 2.390

Entrevistes programades a Ebre TV

Entre els mesos d'abril i maig, el programa *Medicina i Salut*, d'Ebre TV, ha convidat professionals de la Gerència Territorial Terres de l'Ebre a intervenir en la secció "L'especialista".

Els temes que s'hi han tractat han estat els següents:

- Risc cardiovascular
- Dolor crònic
- Pacient expert
- Hospitalització a domicili
- Fibromiàlgia
- Obesitat infantil

Parlem de salut, un programa radiofònic de l'EAP L'Ametlla de Mar-El Perelló

L'EAP L'Ametlla de Mar-El Perelló realitza, des del setembre de 2009,

un programa de ràdio per difondre informació relacionada amb l'atenció primària, l'educació sanitària i la promoció de la salut. El programa *Parlem de salut* s'emet setmanalment a Cala Ràdio i té una durada d'uns quinze minuts.

Els temes que s'hi tracten són els relacionats amb els joves –com la sexualitat o el consum de drogues–, els vinculats amb la gent adulta –com la dependència o els riscos del tabac–, a més de la seguretat en farmàcia o la racionalització de l'ús del medicament, entre molts d'altres. També s'hi tracten qüestions relacionades amb la gestió i organització del centre de l'Ametlla de Mar.

La primera experiència del Programa Pacient Expert a les Terres de l'Ebre és un èxit

El 2009 es va començar a preparar el Programa Pacient Expert Institut Català de la Salut, amb l'elaboració d'una llista de tots els pacients que reben tractament anticoagulant, la presentació del programa a aquestes persones i la selecció de la persona que semblava més ben preparada per fer de pacient expert.

A partir del febrer del 2010, i durant nou sessions d'hora i mitja, deu pacients en tractament anticoagulant van formar part del Programa Pacient

Expert. A cadascuna d'aquestes sessions, que es van fer amb freqüència setmanal, també hi va assistir una metgessa i una infermera per tal de fer d'observadores i poder reconduir la situació en cas que fos necessari.

Tot i que al grup hi havia persones d'edats molt diferents, es va crear un ambient de grup i companyonia. Tant al principi com al final del projecte es va passar una enquesta als participants, els resultats de la qual van constatar que els pacients havien adquirit un 20% més de coneixements sobre la seva malaltia.

Atesos els bons resultats del projecte, els professionals del CAP El Temple tenen previst endegar un nou projecte amb malalts d'insuficiència cardíaca.

Comissió Ambiental Territorial

La Comissió Ambiental ICS Terres de l'Ebre, amb l'objectiu principal de promoure el consum responsable i el reciclatge de residus sanitaris –vidre, paper, tòner, material informàtic, llums fluorescents, mobles, etc.– continua portant a terme activitats gestionades directament per diversos membres de la Comissió.

El CAP El Temple, de l'EAP Tortosa Est, ha obtingut el certificat del siste-

ma de gestió ambiental conforme a la norma UNE-EN-ISO 14001 per a les activitats d'assistència sanitària general i especialitzada d'atenció primària, d'atenció continuada i d'urgències.

Festa del Xiquet

Com tots els anys, en el marc de les festes locals de Tortosa, el dia 10 de setembre es va celebrar la Festa del Xiquet, que organitza l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta conjuntament amb el Patronat Municipal de Festes i Creu Roja Joventut, i amb la qual col·laboren diferents entitats i persones. És una festa on els més menuts de la població es familiaritzen amb l'entorn hospitalari i gaudeixen de tallers, concursos, atraccions i espectacles com:

- Concurs de dibuix: La vida dels oceans
- Animació: Un xic de tot
- Titelles
- Taller de mandales
- Taller dels primers gegants de Tortosa
- Taller dels desitjos
- Taller de la bandera de la pau
- Taller sobre la donació de sang
- El joc dels drets dels infants

Obres i equipaments

S'inaugura el nou CAP L'Ametlla de Mar

La construcció d'un nou CAP a l'Ametlla de Mar ha comportat un important pas en la millora de les infraestructures sanitàries al municipi. La peculiaritat i estacionalitat de la demografia del municipi requeria una adaptació urgent a la demanda assistencial actual, especialment durant els mesos de temporada turística alta.

La superfície total del centre és de 1.188,5 m², 403,11 m² més que l'edifici antic. El centre disposa d'11 consultes (una de llevadoria, dues de pediatria, quatre d'infermeria i quatre de medicina general). A més, s'ha ampliat la unitat d'atenció continuada i d'urgències, i s'ha dotat el centre d'una nova aula d'educació sanitària i noves àrees tècniques (sales de reunions, magatzems...).

Nous consultoris de les Cases d'Alcanar i Ribarroja d'Ebre

El 2010 s'han construït dos nous centres sanitaris a les Cases d'Alcanar i a Ribarroja d'Ebre, amb un disseny arquitectònic innovador i molt integrat a l'entorn i amb una superfície total de 225 i 210 m², respectivament.

Tots dos disposen d'una consulta mèdica, una consulta d'infermeria, una sala de tractaments, l'àrea d'atenció a l'usuari i el vestíbul i sala d'espera dels pacients. La resta d'espais són tecnicoassistencials (magatzems, lavabos adaptats, etc.).

També s'han dotat instal·lacions eficients, com energia solar tèrmica per alimentar l'aigua calenta sanitària i un sistema de climatització amb recuperadors d'energia.

S'amplia el CAP Gandesa

El 2010 s'ha fet la reforma del CAP de Gandesa, amb una ampliació de 272 m² de l'edifici actual. S'hi ha reformat el punt d'admissió, el Servei de Rehabilitació, les consultes de ginecologia, de llevadoria i les dependències del Sistema d'Emergències Mèdiques. També s'ha dotat el CAP d'un ascensor per facilitar la mobilitat dels usuaris.

A més, s'ha ampliat el nombre de consultes fins a arribar a nou, amb una consulta d'odontologia, dues de medicina interna, una de pediatria, una consulta polivalent, quatre de pediatria i quatre d'infermeria. Totes les consultes disposen de sostres acústics i de nous sistemes d'il·luminació.

Les instal·lacions s'han dotat d'un nou sistema de climatització i d'energia solar tèrmica.

S'adequen les Admissions de l'ASSIR

S'ha reestructurat l'espai d'admissió i informació de l'ASSIR Terres de l'Ebre, ubicat a la primera planta del CAP Baix Ebre de Tortosa, per assegurar la intimitat dels pacients, facilitar la comunicació entre usuari i professional, i també millorar les condicions de treball dels professionals.

L'Hospital Verge de la Cinta inaugura unes modernes sales de parts

Les noves instal·lacions de les sales de parts, que inclouen una sala equipada per atendre el part natural, van entrar en funcionament el 12 d'abril de 2010. Amb nous espais i la tecnologia més avançada, les noves sales de parts donaran resposta a altres modalitats d'atenció al part i permetran respectar, en la mesura de les possibilitats, la voluntat de la gestant condicionada a la situació individual de cada dona i a l'estat de benestar del futur nadó.

Es modernitza la climatització del CAP La Sénia

El 2010 s'ha portat a terme la reforma i modernització de les instal·lacions de climatització del CAP La Sénia a fi de millorar les condicions ambientals i de confortabilitat dels usuaris i professionals i disposar d'unes instal·lacions més eficients.

Es renoven els quiròfans de l'Hospital Verge de la Cinta

El 2010 s'han fet obres de millora de les condicions de climatització i pressurització ambientals dels quiròfans de l'Hospital de Tortosa Verge de la Cinta per tal de disminuir els riscos associats a les intervencions quirúrgiques. L'objectiu final d'aquestes obres és garantir la seguretat dels pacients i millorar les condicions de treball dels professionals.

Entre altres actuacions, s'han instal·lat climatitzadors independents a cada quiròfan, així com flux d'aire laminar que evita les turbulències aerodinàmiques, amb la qual cosa s'aconsegueix crear un espai lliure de microorganismes i de partícules potencial-

ment contaminants. També s'han posat els aparells necessaris per assegurar que dins el quiròfan es mantingui una pressió atmosfèrica més alta perquè quan s'obri la porta no hi entri aire, i s'han instal·lat portes estanques. Altres millores han estat la renovació de totes les instal·lacions elèctriques, la xarxa d'aigües i de gasos medicinals i el revestiment de les parets. Finalment, també s'han millorat les taules quirúrgiques, els aparells d'anestesiologia i la rentadora de material quirúrgic, entre d'altres.

Es remodela l'Àrea d'Urgències de l'Hospital

La primera fase de la remodelació de l'Àrea d'Urgències ha inclòs la separació de la zona d'adults de la pediàtrica, així com també la sala d'espera i d'informació. A més, s'han guanyat set nou boxes completament separats. Actualment, a les urgències de l'Hospital es fan, de mitjana, unes 130 consultes diàries. D'aquestes, entre un 15% i un 20% acaben sent ingressades.

Gestió econòmica

Execució del pressupost

Atenció Primària Terres de l'Ebre	40.658.911,71 euros
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta	69.403.214,21 euros
Total Gerència Territorial Terres de l'Ebre	110.062.125,92 euros

Font: Direcció Econòmica i d'Organització de l'ICS.

Resumen

Las comarcas del Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre y Terra Alta, conocidas como Terres de l'Ebre, junto con La Bisbal de Falset y Margalef, poblaciones de la comarca del Priorat, configuran geográficamente la Gerencia Territorial Terres de l'Ebre del ICS.

El ICS, principal proveedor de servicios de salud en el territorio, gestiona el Hospital de Tortosa Verge de la Cinta, el Centro de Especialidades en el CAP Baix Ebre de Tortosa y todos los centros de atención primaria del SAP Terres de l'Ebre.

Debido a que estas comarcas son eminentemente rurales y con poblaciones pequeñas, para poder acercar los servicios a los ciudadanos muchas áreas básicas de salud (ABS) cuentan con más de un centro de atención primaria (CAP) y existe una alta proporción de consultorios locales de titularidad municipal.

Abstract

The counties of Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre and Terra Alta, known as the Terres de l'Ebre, along with the towns of La Bisbal de Falset and Margalef in Priorat County, make up the ICS Terres de l'Ebre Regional Management.

The ICS is the main healthcare provider in the region and also manages Hospital de Tortosa Verge de la Cinta, the Specialist Centre at the CAP Baix Ebre de Tortosa primary care centre and all the primary care centres in the SAP Terres de l'Ebre primary care service.

These counties are mostly rural and have small populations, which means that many basic healthcare areas (ABS) have more than one primary care centre (CAP) to make services available. There are also many municipal treatment centres.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

© Institut Català de la Salut
Gerència Territorial Terres de l'Ebre
Av. de Colom, 16-20
43500 Tortosa
Tel. 977 50 08 01

Coordinació: Unitat de Comunicació

Realització: hores.com
Disseny gràfic: www.victoroliva.com
Fotografies: Quim Roser i arxiu de la Gerència Territorial

il·lusió
servei públic
responsabilitat
innovació
compromís respecte
integritat canvi
confiança implicació
seguretat sostenibilitat
competència equitat
sensibilitat
cooperació

Memòria Institut Català de la Salut

Gerència Territorial
Terres de l'Ebre